

Ärendenummer / Referens
Ju2024/01558

Vår referens
Emilia Wikström Melin

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

E-post
emilia.wikstrom-melin@seko.se

Telefon
072-553 17 41

Sekos yttrande gällande SOU 2024:48 ”Ett ändamålsenligt samhällsskydd”.

Seko har beretts möjlighet att yttra sig över förslagen i SOU 2024:48, ”Ett ändamålsenligt samhällsskydd”. Seko är det största fackförbundet inom Kriminalvården med drygt 5 000 medlemmar, de flesta kriminalvårdare. I vårt svar kommer vi att utgå från hur förslagen påverkar arbetstagarna inom Kriminalvården. I några fall kommer vi även att framföra övergripande synpunkter. De förslag i utredningen som vi lämnar okommenterade har Seko inget att invända mot.

Nedan följer Sekos yttrande.

Sekos synpunkter

Kriminalvården befinner sig mitt i en historiskt stor expansion. Redan idag är platsbristen stor och dubbelbeläggning vardag. Därtill har Kriminalvården ett rekryteringsbehov på flera tusen nya personer under de kommande åren. Till detta ska läggas de förslag på längre och hårdare straff som nu presenteras i den för detta remissvar aktuella utredningen men även i andra utredningar som har presenterats eller som väntas presenteras inom kort.

Seko delar utredningens utgångspunkt att vid allvarlig och upprepad brottslighet krävs hårdare straff för att skydda samhället och ge rättvisa åt offren. För återfallsförbrytare som gång på gång bryter mot lagen är längre och strängare straff nödvändiga för att begränsa deras möjlighet att återfalla i brott. Seko instämmer därför i utredningens förslag om att införa en ny, tidsbestämd påföljd – säkerhetsstraff.

Seko instämmer i utredningens anslag att samhällsskydd, det vill säga att skydda medborgare från en persons fortsatta brottslighet, och återfallsförebyggande arbete överlappar varandra i syfte att skapa ett tryggt samhälle. Seko vill understryka att för att ett strängare straffsystem ska vara verkningsfullt och bidra till ett säkrare samhälle är det avgörande att kombinera detta med rehabilitering och en meningsfull tid i fängelse. Genom utbildning, terapi och yrkesinriktad träning under fängelsevistelsen kan den intagne rustas för ett liv utan kriminalitet den dag hen blir fri. Forskning visar att insatser som syftar till rehabilitering och social återanpassning bidrar till ett tryggare samhälle på lång sikt. Att tiden i fängelse blir meningsfull för de intagna leder också till ett lugnare klimat på anstalterna och till att de som arbetar där får en bättre arbetsmiljö.

Seko instämmer också i utredningens slutsats att det inte finns tillräckliga skäl för att ta bort presumtionen för villkorlig frigivning och att huvudregeln fortfarande bör vara att villkorlig frigivning ska gälla. Seko instämmer också i utredningens förslag att kvotdelen för den del av ett straff som ska avtjänas på anstalt även fortsättningsvis bör **Seko, Service- och kommunikationsfacket**

vara två tredjedelar. Utredningen argumenterar väl för sina förslag kring att behålla nuvarande ordning för villkorlig frigivning och förankrar detta i aktuell forskning.

Konsekvenser

Om utredningens förslag förverkligas kommer de få stora konsekvenser för Kriminalvården som myndighet men även för alla som arbetar där. Seko vill därför understryka att det är viktigt att förändringarna sker stegvis så att Kriminalvården hinner anpassa och bygga ut sin verksamhet samt få nödvändiga resursförstärkningar. Det är viktigt, inte minst ur ett säkerhetsperspektiv. Utredningen skriver själva i sin konsekvensutredning (16.2.2), vilket Seko instämmer i, att ökad trängsel tillsammans med minskad bemanningstäthet redan idag ökar riskerna för hot och våld samt en försämrad arbetsmiljö för de anställda. Även för de intagna ökar risken att utsättas för hot och våld, en försämrad trygghet samt sämre möjligheter till återanpassning för ett liv utanför anstalten.

Vänliga hälsningar

Seko, Service- och kommunikationsfacket



Gabriella Lavecchia
Förbundsordförande

Emilia Wikström Melin
Utredare